

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	13
Rozdział I	
KRYZYS IDEOLOGII SEKULARYZACJI	29
1. „Kryzys Boga”	29
2. Marksizm a religia	33
3. Nietzsche i religia – różne postawy	42
4. „Zemsta Boga”	44
5. Manowce ideologii sekularyzacji	47
6. Imitacyjna ideologia sekularyzacji w Ameryce Łacińskiej	53
7. Aktualność starego filozoficznego sporu	57
8. Religie dualistyczne, wykluczające i ekspansjonistyczne	65
9. Katolicyzm kontrolowanego dialogu	73
Rozdział II	
POZARELIGIJNE UWARUNKOWANIA DYSKUSJI O RELIGII	79
1. Wymuszony ateizm i sekularyzacja	80
2. Historyczne uwarunkowania sekularyzacji wewnętrznej chrześcijaństwa	84
3. Polityczne znaczenie dualizmu ducha i materii	88
4. Potrzeba względnej sekularyzacji i autonomii rzeczy świeckich	89
5. Niezbędność i nieuchronność religii	93
6. Społeczny i polityczny wymiar religii	93
7. Religie a wojna	96
8. Biologizacyjna interpretacja religii	97
9. Religia w historii Ameryki	101
10. Ewangelizacja czy duchowa konkwista? Polityka historyczna. Stosunek do konkwisty-ewangelizacji	106

Rozdział III

TEOLOGIA WYZWOLENIA DZISIAJ	117
1. Teologia wyzwolenia za Franciszka	117
2. Ambiwalencja postaw wobec teologii wyzwolenia	130
3. Bezwarunkowe poparcie teologów wyzwolenia dla Franciszka	142
4. Katolicyzm na rozdrożu	146
5. Kapitalizm a Kościół	151

Rozdział IV

KRÓTKA HISTORIA POWSTANIA TEOLOGII WYZWOLENIA. INTERPRETACJA Z PUNKTU WIDZENIA „ZDŁAWIONYCH”	157
1. Problem genezy nazwy ruchu teologii wyzwolenia	157
2. Inni „ojcowie” teologii wyzwolenia	160
3. Wydarzenia inspirujące	164
4. Pakt z katakumb	165
5. Radykalizacja kleru	169
6. CEBs	173

Rozdział V

WOJNA Z TEOLOGIĄ WYZWOLENIA	179
1. Międzynarodowa kampania przeciwko teologom	179
2. Potępienie teologii wyzwolenia w Kościele	181
3. Telewizyjny osąd w Nikaragui	189
4. Dyscyplinowanie administracyjne teologów i pasterzy	193
5. Klęska z providencjalizmem	214

Rozdział VI

KRYTYKA TEOLOGII WYZWOLENIA	219
1. Teologia wyzwolenia w świetle krytyki Watykanu	219
2. <i>Instrukcja o niektórych aspektach „teologii wyzwolenia”</i> <i>Libertatis Nuntius</i>	222
3. Teologia wyzwolenia po upadku komunizmu	237
4. Gnostycki kościół Ratzingera. Prawda jako władza	241
5. Kościół chory na demokrację	244
6. Kolegialność biskupów	245
7. Sojusz Kościoła z rządami autorytarnymi	246
8. Koncepcja polityki Benedykta XVI i św. Pawła	247
8.1. Apolityczność chrześcijaństwa	247
8.2. Aktywizm Benedykta	250

Rozdział VII

OBRONA TEOLOGII WYZWOLENIA	257
1. Obrona teologii wyzwolenia ze strony dawnej inkwizycji	257
1.1. Struktury grzechu	260
1.2. Osobiste doświadczenia Müllera i nowy sposób uprawiania teologii	263
1.3. Obrona teologii Gutiérreza	265
2. Werner Post – krytyka krytyki teologii wyzwolenia	270
3. Teologia wyzwolenia w USA	274
4. Obrona bezpośrednio zainteresowanych krytyką Ratzingera: Ellacuría, Segundo, Berryman	276
4.1. Potoczne uprzedzenia wobec marksizmu	278
4.2. Etyczny wkład marksizmu	279
4.3. Moralność przemocy rewolucyjnej i przemocy kontrrewolucyjnej	281
4.4. Walka klas jako sięganie po sprawiedliwość	285
4.5. Walka klas u Ojców Kościoła i powstanie klas	286
4.6. Inne nierówności społeczne i walka w kapitalizmie	288
4.7. Wkład teologii wyzwolenia do marksizmu	289

Rozdział VIII

MARKSIZM, WALKA KLAS, REWOLUCJA W TEOLOGII WYZWOLENIA I NAUKACH PAPIEŻY	291
1. Ideologizacja problemu Marksa i marksizmu	293
2. Jan Paweł II marksistą?	300
3. Metaforyczna teologia implicite Marksa	305
4. Mariátegui, marksizm, romantyzm i mistyka	307
5. Selektynywny ateizm Marksa, proroków i chrześcijan	309
6. Dwie przeciwstawne formy ateizmu	311
7. Materializm marksistowski zgodny z materializmem Starego Testamentu	314
8. Marksizm w teologii wyzwolenia	316

Rozdział IX

INDOEUROPEJSKI DUALIZM ANTROPOLOGICZNY PRZECIWKO SEMICKIEMU MONIZMOWI ANTROPOLOGICZNEMU I ETYCZNEMU	327
1. Ideologiczne konsekwencje dualistycznej i monistycznej antropologii ..	327
2. Monistyczna antropologia = wolność	331

3. Religijno-polityczne przewyższenie dualizmu „serca” i „struktury”	334
4. Wyjątkowość i aktualność teologii wyzwolenia	340
5. Doniosłość epistemologii opcji na rzecz ubogich: krytyczna	341
6. Próba pogodzenia teologii watykańskiej z teologią wyzwolenia	343
7. Trzy poziomy teologii wyzwolenia	349
8. Konkretny sposób funkcjonowania teologa wyzwolenia w interpretacji Clodovisa Boffa	350

Rozdział X

HIERARCHICZNY I EUROCENTRYCZNY KOŚCIÓŁ W KRYTYCE TEOLOGÓW WYZWOLENIA	357
1. Patologie Kościoła	357
2. Kościół klerykalny, hierarchiczny z podporządkowanym laikatem	363
3. Rzymska centralizacja	365
4. Strategia Watykanu wobec Ameryki Łacińskiej	367
5. <i>Societas perfecta</i> i <i>christianitas</i>	369
6. Powstanie i rozwój „hierarchologii”	371
7. Teologia <i>communio</i>	375
8. Watykan silniejszy od ZSRR	377
9. Doktryna nade wszystko	379

Rozdział XI

DROGĄ OPCJI NA RZECZ UBOGICH DO UTOPII KRÓLESTWA BOŻEGO	385
1. Istota opcji na rzecz ubogich	387
2. Koncepcja polityki wyzwolenczej w katolicyzmie latynoamerykańskim	392
3. Jezus Politykiem?	392

Rozdział XII

ZAWARTOŚĆ TEOLOGII W TEOLOGII WYZWOLENIA	399
1. Potrzeba nowej chrystologii latynoamerykańskiej	399
1.1. Ideologiczne manipulacje obrazem Chrystusa	400
1.2. Jezus wyzwoliciel	402
2. Duch Święty jako wolność	403
3. Ruch charyzmatyczny z inspiracji Ducha Świętego	405
4. Duch Święty w polityce Ameryki Łacińskiej	407
5. Duch Święty i rewolucyjny mesjanizm	409
6. „Prawdziwy” Kościół ludzi równych sobie z inspiracji Ducha Św.	412

7. Duch Święty promotorem jedności Kościoła	413
8. Nowa duchowość wyzwolenia w Ameryce Łacińskiej	414
9. Trójca Święta jako religijny symbol demokratycznej, pluralistycznej wspólnoty	416
10. Kościół katolicki przeciwko „demokratycznej” Trójcy	418
Rozdział XIII	
NOWE NURTY TEOLOGII WYZWOLEŃCZEJ	421
1. Teologia feministyczna	421
2. Polityka i teologia <i>gender</i>	427
3. Feministyczna krytyka zmaskulinizowanej teologii wyzwolenia	429
4. Teologia indiańska	433
5. Częściowe uznanie teologii indiańskiej w Kościele	435
6. Historia teologii indiańskiej	437
7. Charakter teologii indiańskiej	443
8. Teologia pluralizmu religijnego	447
9. Zmierzch religii autorytarnych	455
10. Religia w dobie pluralizmu kulturowego w społeczeństwie innowacyjnym	458
11. Nowe formy religii w społeczeństwie późnoprzemysłowym i dynamicznym	463
12. Greckie rzemiosło źródłem filozofii i nauki	475
Rozdział XIV	
FILOZOFIA WYZWOLENIA	483
1. Filozoficzny bunkier jankesów	483
2. Potrzeba nowej filozofii z peryferii	487
3. Filozof jako osobisty obrońca ubogich i wykluczonych	491
PODSUMOWANIE	495
Bibliografia	509
Resumen	535
Indeks osobowy	537